ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ ...

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 45 (427) Серада, 20 красавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск. Комсам. 25.

Аб экскурсыі ў Ленінград.

У сеньняшнім нумары газэты на апошняй старонцы зьмешчан сьпіс прозьвішчаў тых таварышоў, якія залічаны ў склад экскурсыі Ленінград-Кранштат-Волхаўбуд.

Рэдакцыя газ. „Чырв. Зьм.“

Лена--Шанхай.

Зараз у далёкім Кітаі міжнародныя драпежнікі, якія выкачваюць з поту і крыві кітайскага народу залатыя барышы,—сваею рукою і рукою буйных кітайскіх капіталістых растрэльваюць рабочых у Нанкіне і Шанхаі.

Некалькі дзён таму назад працоўныя Савецкага Саюзу адзначалі 15-цігодзьдзе ленскіх растрэлаў.

У 1912 годзе ў далёкай Сібіры, на рацэ Лене, ангельскія капіталістыя—уласьнікі залатых прыіскаў сумесна з сваімі расійскімі кампаньёнамі рукою царскай жандармэрыі растралялі расійскіх рабочых.

15 год таму назад на Лене расійскі рабочы быў таксама бясправен, як сучасны кітайскі кулі. Ён працаваў у жудасных умовах, на жабрацкай узнагародзе, жыў у холадзе, голадзе, гразі...

Даведзеныя да роспачы ленскія рабочыя забаставалі. Іх патрабаваньні былі самыя сьціплыя. Яны патрабавалі 8-мігадзіннага рабочага дню, прыбаўкі пэнсіі, добрых адносін—называць на «вы», а не на «ты» і г. д.

Але гаспадары «Ленскага Таварыства» не жадалі ўступіць ніводнай капейкі з сваіх прыбыткаў. Яны атрымоўвалі чыстага прыбытку амаль ня 6 мільёнаў р. у год, але рабочым у адказ на іх патрабаваньні паслалі сьвінцовыя кулі... Дзясяткі рабочых былі растраляны пад камандай царскага жандара ратмістра **Трэшчанкава.**

Усё гэта адбылося ўсяго 15 год таму назад. А цяпер імпэрыялістычныя драпежнікі ў Кітаі хочуць патапіць у патоках крыві рух мільёнаў працоўных, засыпаць іх стальлю снарадаў, сьвінцом куляў, парабаціць вялікую кітайскую краіну.

Ім гэта не ўдасца, як не ўдалося парабаціць расійскі пролетарыят!

Кузьняцоў—дэпутат ад рабочых у Дзяржаўнай Думе кінуў калісьці заклік: —Хай ленскі растрэл паслужыць нам повадам для організацыі рабочых, для дружнай організаванай барацьбы!

І сёньня мы скажам нашым братом—кітайскім рабочым:

— Хай шанхайскі растрэл паслужыць вам повадам цясьней згуртавацца пад сьцягам кітайскай компартыі для дружнай, організаванай і пераможнай барацьбы з капіталам і яго катамі.

Што робіцца на сьвеце
Міжнародны агляд за тыдзень.

Апошнія дні міжнароднае жыцьцё нам прынесла шмат навін. Самае галоўнае з іх гэта—

падзеі ў Кітаі.

Як вядома зараз кітайскай рэволюцыяй кіруе партыя Гаміндан, у склад якой уваходзяць комуністы, рабочыя, сяляне, рамесьнікі, саматужнікі, гандляры сярэдняя і навят буйная буржуазія--капіталісты. Усе групы, якія ўваходзяць у Гаміндан, хочуць змагацца з чужаземнымі гвалтаўнікамі—капіталістымі, а таксама са сваімі ўласнымі супроць рэволюцыйнымі генэраламі, якія дапамагаюць чужаземцам зьняволіць Кітай.

Але ў той час, як комуністы, рэволюцыйныя рабочыя і сяляне, якія складаюць левае крыло Гаміндану змагаюцца за тое, каб пасьля агульнай перамогі стварыць у Кітаі рэспубліку рабочых і сялян--рэспубліку саветаў, буржуазія, якая складае правае крыло Гаміндану, змагаецца за тое, каб у Кітаі была буржуазная дэмократычная рэспубліка, у якой капіталісты мелі-б магчымасьць прыгнечваць працоўных.

Гэта значыць, што кітайскай буржуазіі зайдросна, чаму гэта кітайскіх працоўных эксплёатырує чужаземная буржуазія, а не яны, кітайская буржуазія. Вось чаму пакуль нацыянальна-рэволюцыйная армія змагалася з супроць рэволюцыйнымі генэраламі і чужаземнымі імпэрыялістымі, кітайская буржуазія таксама змагалася за нацыянальную рэволюцыю. **Але як нацыянальная рэволюцыя амаль ужо канчаткова перамагла** і працоўныя масы пачалі тварыць сваю пролетарскую рэволюцыю, **тады кітайская буржуазія спалохаўшыся пролетарыяту здрадзіла яму** і рэволюцыі і надняла сьцяг паўстаньня супроць рабочае клясы.

Гэтым і тлумачыцца, што 12-15 красавіка галоўнакамандуючы нацыянальна-рэволюцыйнай арміяй Чан-Кай-Шы, які зьяўляецца правадыром правай--буржуазнай часткі Гаміндану, растрэльваў рабочыя дэмонстрацыя, разагнаў профэсыянальныя саюзы, арыштоўваў і растрэльваў кітайскіх комуністаў.

Буржуазная частка Гаміндану ўчыніла раскол партыі,

фактычна прадалася чужаземным імпэрыялістым. Задачай комуністычнай партыі і кітайскага пролетарыяту зьяўляецца павесьці рашучую барацьбу з супроць-рэволюцыйнымі генэраламі--здраднікамі і буржуазіяй, умацніць левую частку Гаміндану, згуртаваць вакол яе рэволюцыйных рабочых і сялян, давесьці распачатую рэволюцыю да пераможнага канца.

Здраднікі нацерпяць паражэньне таму, што супроць іх варожа настроены пролетарыят, а таксама рэволюцыйнае сялянства, якое пачала тварыць сваю сялянскую рэволюцыю: паліць абшарніцкія маёнткі, дзяліць сялянам буйныя абшарніцкія гаспадаркі, іх зямлю і г. д.

Бандыцкі наскок на наша пасольства.

Нельга моўчкі прайсьці міма тых падзей, якія былі незадоўга да здрадніцкага паўстаньня,—гэта бандыцкі наскок контр-рэволюцыйнага войску генэрала Чжан-Цзо-Ліна на наша пасольства (прадстаўніцтва) ў Пекіне і консульства ў Шанхаі. Чужаземная буржуазія, якая згуртавала ў Кітаі вялізарнае войска, ня можа асьмеліцца адкрыта распачаць вайну з Кітайскай рэволюцыяй. Ёй трэба, каб як небудзь прымусіць нас ваяваць з Кітаем і тады-б яна атрымала магчымасьць уступіць у вайну нібы для «абароны» Кітаю. Гэта значыць вельмі проста, чужаземная буржуазія хоча нас справацыраваць на вайну.

Нас правакацыяй ня возьмуць.

Урад саюзу СССР у адказ на ўсе учынкі супроць нас адказаў, што нас правакацыяй ня возьмеш, бо політыка СССР за ўвесь час яго дзейнасьці мае выключна мірны характар. Нам больш усяго патрэбны мір, спакой, бо мы хочам мірна будаваць нашу соцыялістычную дзяржаву. Мы высунулі цэлы шэраг патрабаваньняў, якія павінны быць здаволены кітайскім урадам. Пакуль будзе хоць найменшая магчымасьць дагаварыцца з любым нашым ворагам, мы будзем дагаварвацца, бо ня хочам вайны. Але калі хто захоча адведаць моц савецкага кулака на сваёй сьпіне, ён упэўніцца, што СССР на гэтульк і магутны, што не дазволіць ніякіх нападаў на яго.

Вырашэньне спрэчных пытаньняў з Швэйцарыяй.

Моц СССР, упартая воля працоўных масаў нашага саюзу да мірнага ўладжваньня ўсіх непаразуменьняў, якія ёсьць паміж намі і іншымі дзяржавамі, лепш усяго відавочна на вопыце вырашэньня спрэчных пытаньняў паміж СССР і Швэйцарыяй.

Больш трох гадоў цягнуўся канфлікт СССР з Швэйцарыяй, дзе быў у 1923 годзе забіты наш дыплёмат т. Вароўскі. СССР тады патрабаваў ад Швэйцарскага ўраду (там ён называецца Саюзная рада), каб ён узяў на сябе ўсю адказнасьць за гэтае забойства. Швэйцарскі ўрад, якому загадвалі фашысты, не хацеў тады задаволіць нашы запатрабаваньні. Рост і узмацненьне СССР пераканалі Швэйцарскі ўрад, што трэба згадзіцца на нашы запатрабаваньні і ён згадзіўся.

Лазар Каплан.

Узарвём папяровую гару!

Комсамольскі дынаміт і савецкая грамадзкасьць узарвуць папяровую гару бюрократызму і валакіты.

Пра анопальскія заявы і шкляную гару.

Тут для нас, жывучых у горадзе, штодзенна чытаючых газэты, зразумелымі зьяўляюцца бюрократызм, валакіта, але там, куды газэты трапляюць рэдка, **там гэтыя словы ня зусім зразумелы.** І з-за гэтых зялёных бюрократаў і валакітчыкаў сяляне лаюць Савецкую Ўладу, кажуць паміж сабою, што Савецкая Ўлада не клапоціцца аб дабрабыце, і, кажучы так, спадзяюцца, што „Савецкая ўлада нас без увагі пакінуць не павінна“. І гэта, бязумоўна, правільныя, лёгічныя вывады селяніна-практыка.

* * *

Селянін Мікіта, скончыўшы сёлета лікпункт, аднойчы, седзячы ў хаце, чытаў пацёртыя лісты газэты. З цяжкасьцю, па складох выводзіў: бю-ро-бюро-кра-а-ты і вал-а-кіта...

Вось ліха! Ніяк не зразумець... Што такое „бюро“, дык ведаю (сёньня Хведар казаў Сьцяпану: хадзем на пасяджаньне бюро), але пры чым тут „краты..“ Краты толькі ў турмах на вокнах, ды краты у нас на полі ведаяцца—зямлю рыюць... А далей:—„Вала“—звычайна прадаюць на мяса, ды нашыя дзядываламі зямлю апрацоўвалі, ну а прычым тут „кіта“,—кажуць людзі, што кіт—гэта рыба вялікая, якой у нас няма, яго спаткаць нельга, але вось сюды туды склаў гэтыя два словы: вала—кіта, і атрымалася тое, што ніяк ад яе Савет пазбавіцца ня можа. А пара, дальбог пара...

* * *

На прызбах дваровых хат былога радзівілаўскага маёнтку „Анопаль“ зьбіраліся будучыя пасялкоўцы. Прыгожае сонейка прыветліва ўхмылялася, быццам напамінала сялянам аб падыходзе вясны, і разам з ёй працы на полі. Анопальцы вялі гутарку—як лепш выйсьці на пасёлкі,—земляўпарадкавацца. Іхнія думкі збыліся. Адная—бяда, на кожную гаспадарку прыпала па 2-3 дзесяціны. Мала зямлі. Няма на чым гаспадарыць. І вырашылі анопальцы падаць заяву аб прырэзцы зямлі ў Самахвалаўскі Райземаддзел. Вось тут і пачынаецца гісторыя. Вось тут пачатак вала-кіца...

* * *

Паколькі загадчык Самахвалаўскага Райземаддзелу быў чалавек спрытны, па толькі ён гэтак сама спрытна чыркануў на заяве чырвоным „загадчыцкім“ атрамантам: **„Здаволіць просьбу, дзеля выкананьня перадаць Самахвалаўскаму земляўпарадкаўцу тав. Пашчэнку“.**

А Пашчанка чалавек, ведаеце, ціхі. Пашчанка важнецка падкруціў свае рыжанькія вусікі, і пагледзіўшы на рэзолюцыю, напісаную чырвоным атрамантам, прабурчэў: — заняты Спраў у мяне шмат. Не адны анопальцы. Пачакаюць, зямлі іхняй я ў кішэню сабе не вазьму“. І праўда, зямлі анопальскай таварыш Пашчанка сабе у кішэню, ня ўзяў, а вось дык заява анопольцаў з Заваўскай рэзолюцыяй была палажана ім у кішэню, і... страчана (у напа кішэні заўсёды глыбокія, а пашчанкаўскія кішэні, відаць, плыткія...).

Ну вядома анопальцы народ дасьціпны. Бах, ды заяву са скаргай у Менскі Акруговы Выканаўчы Камітэт... Але... як відаць лёс ужо такі.. Загінула і гэтая заява у вялізарных папках акрвыканкомаўскіх спраў... Ні слуху, ні духу...

Трэцяя заява была напісана у Наркамзем.

Наркамзем—цэнтральная установа. Яна толькі дае загады. Так было і тут. Коратка, ясна было напісана на левым рагу заявы анопальцаў:

„У АКРЗА.—Філатаву. Разгледзіць гэтую справу.
Шышкоў“.

А ў Акрза выдадзена была даведка:

> **Менскі Акруговы Зямельны Аддзел**
> **Заяву атрымаў**
> Увах. № 339. 8-1-1927 г.

Ляжыць гэтая трэцяя заява анопальцаў у АКРЗА тыдзень, другі, трэці, і толькі, калі яна пачала ляжаць у папцы чацьверты тыдзень Акрза накіроўвае яе ў Самахвалаўскі РВК.

Блуканьняў іхніх заяў анопальцы ня ведаюць. Падалізнача чакай. Але і цярпеньне лопнула яшчэ ў лістападзе мінулага году, бо 29 лістападу анопальцы падалі заяву у Самахвалаўскі РВК у якой між іншым пішуць:

„Нашы заявы вандруюць ад установы, а адказу няма. На гэты раз маем надзею, што нашая заява будзе разгледжана“.

А якраз гэтыя заявы анопальцаў вандруюць... ня спужайцеся.. тры гады...

* * *

На сьвеце існуе адна старая, цікавая казка. Завецца гэтая казка так: Пра шкляную гару і зачараваную царэўну“.

Казка кажа: Колькі ня было сьмелых людзей, якія хацелі зьняць чары з прыгожай царэўны, аднак гэта ім не ўдавалася, бо востра падкутыя коні не маглі ісьці па сьлізкім шкле. Ступяць, пройдуць крыху, ды з гары у пропасьць...

Але знашоўся адзін такі чалавек, які выратаваў царэўну. Ён забіў рысь, адрэзаў ад яе пазуры і прымайстраваўшы да сваіх рук і ноч мала-па-малу уцерпліва дабраўся да вяршыны гары, у замак, і зьняў чары з царэўны. І як чары былі зьняты, гара зьнікла.

Дабярэмся і мы да вяршыны, праўда не шкляной, а папяровай гары бюрократызму і валакіты. . гара тады зьнікне.

А. Кацовіч Ярмакевіч.

Паміма біржы

Галоўнае—яны яшчэ абараняюцца. Здаецца—проста: выкрылі на протэкцыянізьме—прызнайся, што вінаваты, бо справа-ж не ў зьняважанай асобе.

Маецца у Менску коопэратыў такі Кустэемкоп. У коопэратыве—штат, а над штатам—старшыня.

А у старшыні

— Протэкцыянізм.

Выяўлена, што з 36 супрацоўнікаў гэтага «корпу» амаль 60 проц. прыняты паміма саюзу, паміма біржы працы:

Прыстроіліся спрытныя людзі і гандляры, дамаўласьнікі... Прыкашчык мучнога лабазу **т. Алы** прыняты на службу, праведзены ў штат за тое, што ён дамаўласьнік. Якраз за гэта. Кустэемкопу патрэбна было памяшканьне. Ён хоча арандаваць яго ў гр. Алага. Але Алы кажа:

— Дайце мне рапей пасаду...

Яму «даюць пасаду». Яго праводзяць у штат...

Акруговая кантрольная камісія канстатуе той бязумоўны факт, што старшыня Кустэемкопу т. Левін трапіў у дробнабуржуазнае асяродзьдзе...

Факт, як бачыце, А. Левін адмаўляе:

— Я стары рэволюцыянэр... я вытрыманы.

Але, ня гледзячы на ўсе апраўданьне, АКК пастанавіла:

— Тав. Левіну суровы выгавар.

— Зьняць з працы. **Гр.**

БЮРОКРАТЫЧНАЯ ЭНЦЫКЛЁПЭДЫЯ

АНКЕТА—нешта падобнае на доўгамэтравую кіно-стужку, якая звычайна канчаецца трагічна.

ВАЛАКІТА—цікавы музычны струмант, на які замест струн нацягваюцца нэрвы прасіцеляў. Прыводзіцца ў рух ручкай... рэгістратара.

ГАЛОЎБУХ—асоба, якая бухае па галаве ашаламляючымі лічбамі выдаткаў на ўтрыманьню апарату.

ЖУРНАЛ—бывае „уваходзячы“ і „выходзячы“. Але з абодвух няма ніякага выхаду.

КАМАНДЗІРОЎКА—вандраваньне, у час якой „працаўнік“ адчувае сябе „камандзірам“.

НАЕМ СЛУЖАЧЫХ—магчымасьць праявіць найлепшую прыязьнь да радні.

ПРАДСТАЎНІЦТВЫ—установы на чале з асобамі, якія часта не прадстаўляюць сабе нават, каго яны, уласна кажучы, прадстаўляюць.

ПОРТФЭЛЬ—памяшканьне, у якім разам з старымі газэтамі знаходзіцца душа сапраўднага бюрократа.

ЦЫРКУЛЯРЫ—асобны від шкоднікаў (горш чым саранча), якія зьнішчаюць усякую жывую справу.

ЯЧЭЙКІ КП(б)Б і КСМ—косьць у горле бюрократа.

Галоўны рэдактар энцыклёпэдыі
Міхась Камчадал

„Родныя“ малюнкі жыцьця-быцьця.

З другога канца.

Комсамол працуе не на такой высьпе, дзе нікога няма. Ён датыкаецца штодзённа з самымі рознымі ўстановамі і людзьмі. У шэрагі саюзу пранікаюць і водгукі тых адмоўных зьявішч, якія могуць мець месца ў сучасны момант у нашай краіне.

Але трэба загадзя агаварыцца. Праўда, у нашым саюзе сустракаецца бюрократызм. Праўда, ёсьць сярод саюзных актывістых асобныя хлапцы, якія заражаны гэтай хваробай. Але ў цэлым наш саюз не бюрократычная організацыя. Работа саюзу аснована на самадзейнасьці мас. А бюрократызм перашкаджае самадзейнасьці, душыць яе.

За жывога чалавека—супроць паперы.

Здараецца, што сядзіць ў якім небудзь камітэце саюзу хлапчына. Пасяджэньні, камісіі, суталана, мятусіна, а для сапраўднай справы і часу не застаецца.

І замест таго, каб заўсёды быць сярод людзей, хлапец адгараджваецца ад іх паперамі. Протокал, цыркуляр, адносіна, распараджэньне,—усе гэтыя папяровыя таварышы замяняюць такому актывісту гутарку з людзьмі. А, нарэшце, можа атрымацца так, што папера зробіцца для яго важней чалавека.

Адрыў ад масы.

Такі хлапчына губляе сувязь з масамі. Яму няма часу заходзіць у ячэйку, ён не наведвае заводзкія сходы, ён ня ходзіць у клюб.

Калі паедзе ён к заводзкім ці сялянскім хлапцам, дык толькі для таго, каб даклад зрабіць ім. Адбарабаніць свой даклад—і пойдзе.

Адгароджаныя сьценамі свайго габінэту ад мас моладзі такі саюзны актывіст нарэшце пачынае працаваць не з дапамогаю мас, не ўцягваючы іх у жыцьцё саюзу, а паміма мас, праз іх галаву. Вось у гэтым і сказваецца бюрократызм.

Адзін за усіх.

Трэба стварыць якую-небудзь камісію—наш хлапчына тут як тут. Трэба тэрмінова выканаць заданьне—ён сам бярэцца за яго. Трэба выпусьціць насьценную газэту—ён сам піша амаль усю яе. Ён—майстар на ўсе рукі. Як кажуць: і шавец і жнец, і ў дудку ігрэц.

А саюзная маса стаіць у баку ад работы. Яна адпіхаецца ад жывой справы. Гэты актывіст усё захоплівае сабе.

І жыцьцё ў гэтай ячэйцы ці організацыі саюзу—няміну ча замірае.

Рука руку мые.

Але на кага небудзь апірацца гэтаму актывісту трэба. Бо сам сябе ён прызначыць ня можа. Яго павінны падтрымоўваць і абіраць. І пачынае такі актывіст падбіраць апарат для сябе.

Вядома, вельмі добра, калі ў камітэтах і бюро ячэек саюзу сядзяць хлапцы дружныя, між сабой ня б'юцца, але і ня сквапнічаюць, разам робяць карысную справу.

Але бяда, калі гэтая дружба ператвараецца ў кругавую паруку, калі сядзяць людзі і падтрымліваюць адзін аднаго, скрываючы і замазваючы свае памылкі і недахопы...

Аб падхалімах.

Каля бюрократа ў саюзе групуюцца звычайна падхалімы, людзі, якія думаюць не сваім розумам, а розумам свайго начальніка. Падхалім заўсёды глядзіць у рот старэйшаму на чыну. Скажа той „так“—падхалім згодна ківае, скажа начальнік „не“,—падхалім зараз-жа адмоўна ківае галавой.

Свайй думкі ў падхаліма няма. А калі часам і здараецца, што ён адважыцца выказаць яго, дык трэба толькі начальству не згадзіцца, як падхалім ужо гатоў узяць сваю думку назад.

Чым шкодзен нам бюрократызм.

У такіх формах можа праяўляцца бюрократызм у саюзе. Неабавязкова, каб ўсе намаляваныя намі рысы былі ў аднаго чалавека.

Бюрократызм перашкаджае саюзу выхоўваць з моладзі сапраўдных бальшавікоў-ленінцаў, прывіваючы ёй адчуваньне чына пачытаньня і падхалімства.

Бо бюрократызм перашкаджае яшчэ больш ажывіць працу саюзу, замяняючы ў ім практычную працу ворахам паперы.

Пад абстрэл.

Вось чаму комсамольская організацыя павінна ўзяць у штыкі асобных бюрократаў, якія сустракаюцца ў яе шэрагах: трэба імкнуцца выбіць глебу з пад ног бюрократызму

Няхай кожнага бюрократа і падхаліма організацыя нагародзіць пагардаю і, калі ён, ня гледзячы ні на якія паказаньні і таварыскія нарады, ня справіцца, выгнаць яго з свайй асяродзіны.

Няхай кожны комсамолец уразумее неабходнасьць чутка, беражліва, па-таварыскі адносіцца да кожнага рабочага і селяніна,—тады бюрократызму ня будзе месца ў Комсамоле.

Зьм. Растоў.

„Сьвятыя цуды“ на клюбнай сцэне

Матар'ял для антырэлігійнага вечару на вялікдзень

Бязбожныя гульні.

Запалі кадзіла.

Гуляецца, як у гарэлкі. Усе становяцца пара за парай. Вадзячы стаіць наперадзе і крычыць:

— Я поп Гаўрыла, сіняе рыла. Проскаркамі кармлюся, з кулакамі знаюся, комсамольцаў у царкву клічу, добра ім жычу. Задняя пара малітву зацягвай, для мяне кадзіла распальвай.

Задняя пара разьбягаецца і бяжыць, каб наперадзі злучыцца разам. Вадзячы поп ловіць. Калі вадзячы аднаго зловіць, тады парай становіцца наперадзі, а той, хто застаўся рабіцца вадзячым папом і г. д.

Манахі.

Удзельнічаюць 20-30 чалавек.

Гульцы дзеляцца на дзьве групы. Адна зьяўляецца манахамі, другая—багамольцамі. Манахі, узяўшыся за рукі, падыходзяць да багамольцаў, пакланяюцца. Абудвы бакі павінны трымацца спакойна і захоўваць сур'ёзныя міны на твары.

Пасьля паклону, адзін з манахаў павінен сказаць які небудзь жарт, напрыклад:

— У нашым манастыры цуда адбылося, баця ігумен сабачым голасам завыў.

Багамольцы адказваць:

— А ў нашай вёсцы калодзеж малітву прапеў.

Манахі зноў гавораць:

— Нам прападобная жаба з Афону сьвятой вады прывезла, ад усіх хвароб вылечвае.

— А у нас сельскі пруд захварэў, высох увесь, ці ня вылечыце яго?

Прагульвае той бок, які раней рассьмяецца. Чым жартаўлівей праходзяць размовы, тым гульня набывае больш цікавасьці.

Рэлігійны дыспут.

Удзельнічае ў гульні 30—40 чалавек.

Усе гульцы дзеляцца на 2 партыі, кожная выбірае сабе камандзіра. Па краёх пляцоўкі, на адлегласьці 30 крокаў адзін ад другога ставяць два «папы». Адзін зьяўляецца папом, другі—сэктантам.

На адлегласьці 10 крокаў праводзіцца лінія. Кожная партыя строіцца па лініі, тварам адна да другой і сьпінамі да чучалаў—«папоў».

Па сыгналу гульцы кожнай партыі стараюцца зьбіць палкай «папа» супраціўнай партыі. Калі «поп» зьбіт—ставіцца зноў і гульня працягваецца.

Кожны зьбіты «поп» лічыцца за адно выгуленае ачко той партыі, гулец якой зьбіў. Гульня працягваецца да ўмоўленай колькасьці ачкоў.

Гульцы кожнай партыі кідаюць палкі у «папа» па чарзе. У гульца, які кідае палку адна нага павінна абавязкова знаходзіцца на лініі.

Месцам для гульні выбіраюць вялікую роўную пляцоўку. Папа ставяць у кола зробленае на зямлі рыскай.

В.

Фокусы і навуковыя забавы

• Выкліканьне „духаў“.

Гэты вопыт можна праводзіць па розваму. Адзін з самых простых вопытаў заключаецца ў наступным.

Узяць два сподкі ці шырокіх кружкі і наліць у адзін з іх моцнай салянай кісл аты (дымяшчай), а ў другі—моцнага нашатырнага спірытусу і паставіць іх побач так, каб іх глядач ня бачыў, з заду іх добра нацягнуць кавалак чорнай матэрыі—лепш за ўсё кавалак чорнага аксаміту, але можна ўвярнуцца і з чорнай паперай або чорным калянкорам. Як толькі газы, што падымаюцца з салянай кіслаты і нашатырнага сьпірытусу, пачнуць зьмешвацца зараз-жа яны пачнуць злучацца адзін з другім, у выніку такога злучэньня ўтворыцца белы дым, які састаіць з маленькіх белых крышталікаў. Гэты дым настолькі лёгкі, што падымаючыся ўверх, ён пераліваецца струйкамі так, што простым рухам рукі ці лёгкім дунавеньнем можна перамяніць яго фігуру і ўнушыць гледачам, што прад імі знаходзіцца сапраўдны дух ці здань.

Гэты вопыт будзе мець вялікі посьпех пры той ўмове, калі ён будзе праходзіць у цёмным пакоі ці на неасьветленай эстрадзе і пучок сьвятла, хоць бы ад кішэннага электрычнага ліхтарыка будзе накірован толькі на слуп узьнімаючагася дыму.

Абнаўленьне абразоў.

Для гэтага трэба дастаць які небудзь пацямнелы абраз і абмыць яго з паверхні рашчынам з шкіпідару і сьпірытусу (пароўну); пры гэтым рашчыняецца самы верхні пласт лаку, на якім звычайна і знаходзіцца ўся гразь. У выніку такога праціраньня выкрываюцца ніжэй ляжачыя пласты фарбаў і абраз становіцца сьвятлейшым.

Абнаўленьне можна правесьці прад аўдыторыяй, бо яно не займае шмат часу

Сьцеражы здароўе!

(Нарада пры газэце „Чырвоная Зьмена“).

Гэтымі днямі адбылася нарада па пытаньню аздараўленьня рабочай моладзі, організаваная рэдакцыяй **«Чырвонай Зьмены», Наркам Аховы Здароўя і Менакругкомам ЛКСМБ.**

Адчыніўшы нараду, **тав. Барашка** падкрэсьліў, што:

Нам сёньня трэба больш-менш падрабязгова вызначыць шляхі, якія павядуць к канчатковаму аздараўленьню рабочай моладзі.

Што сказаў прадстаўнік Наркамздрава.

Тав. Гэрман. (Урач—ад Наркам аховы здароўя). Матар'ялы распрацаваныя намі на грунце асабістага допыту, выявіў, што з рабочым днём падлеткаў, у нас ня ўсё добра. Рабочы дзень амаль што заўсёды правышае норму вызначаную Кодэксам законаў аб Працы.

Значная колькасьць сярод ужываючых алкаголь, падае на профсаюзы: — друкароў, гарбараў і мэталістаў).

Па пытаньню кармленьня—выявілася што 3 разы у дзень кормяцца—79,9 проц., адзін-два разы—11 проц. Гарачую страву ўжываюць штодзенна—70 проц., не штодзенна—12,2 проц.; 1,4 проц. зусім ня ужываюць гарачай стравы. Мяса—гэта элемэнт, неабходны ў страве, а яго ядуць штодзенна толькі—36 проц., 7 проц. зусім ня ужываюць мяса, 10 проц. —адзін раз у тыдзень.

Няма паляпшэньня кватэрных умоў. Вырас процант тых, якія жывуць сумесна. Значная колькасьць ня мае сваіх ложак, многія сьпяць сумесна, па два, а то і па тры на адным ложку.

У параўнаньні з мінулым годам узрос процант сухотных (з 8—10 проц.), малакроўных—32,4, хворых нэрвовай сыстэмай—2,5, хворых сэрцам — 5 проц. Хворых больш сярод яўрэйскай моладзі ў параўнаньні з беларускай.

Нарада сказала:

За гарачы абед, за разумнае і прыемнае скарыстаньне летняга водпуску!

Процант моладзі, занятай на начной працы складае —13,6 проц., што дае павялічэньне з мінулым годам. Асабліва гэта пазіраецца ў шклянай-фарфаравай прамысловасьці, дзе малодшыя групы моладзі больш уцягнуты ў начную працу чым старшыя.

Хлапцы п'юць

У сувязі з павышэньнем заработнай платы, слабасьцю культурна-масавай працы, мы маем значны ўзрост ужываньня алкаголю. У Менску, як відаць па распрацованым анкетам такі процант сярод моладзі—складае 19,6 проц. хлапцоў; сярод дзяўчат п'юць 3 проц (Знач

У чым адчувае цяпер патрэбу моладзь? 37,6 проц.—**адчуваюць патрэбу** ў лячэньні і падмацаваньні свайго здароўя, з іх 30 проц.—у санаторным і курортным лячэньні, 12 проц.—у амбуляторным і частка у больнічным лячэньні.

У першую чаргу неабходна палепшыць кватэрныя ўмовы, зрабіць усё магчымае, каб квартэрныя ўмовы паставіць на належную вышыню. У чым-бы то ні стало—дабіцца **рацыянальнага скарыстаньня зарплаты моладзьдзю.** Улетку мы маем шэраг безграшовых магчымасьцяй. Гэта тое, што ў шырокім разуменьні мы завём фізкультурай.

Есьць шэраг і другіх рэальных магчымасьцяй; як пабудова колёніі, наняць групай дачу і інш.

Больш месц у дамы адпачынку

Цэха (скураны завод). У мінулым годзе памятую пры мэдаглядзе, шмат гаварылі пра дамы адпачынку, куды моладзь атрымала 15 проц. з усіх месц.

У далейшым **трэба** зрабіць так, каб моладзь атрымала 15 проц. з агульнага ліку ўсіх месц, а не па прадпрыемствам

Неабходна вялікая упартасьць.

Тав. Каган. (ЦСПСБ). Вынікаў мэдагляду мінулага году мы ня маем. Вынікі толькі могуць быць скарыстаны навуковай мэтай.—Профсаюзы наконт месц у домах адпачынку заўсёды спрэчаюцца з комсамолам. Гэта з прычыны не вялікіх рэсурсаў. Я-б прапанаваў даць грошы Вам на пабудову калёніі моладзі, каб комсамол адмовіўся ад месц ў домах адпачынку. Наогул, трэба сказаць, што для паляпшэньня становішча рабочай моладзі неабходна вялікая упартасьць прадстаўнікоў моладзі на прадпрыемствах.

Т. т. Давідсон, Брадоцкі, Пінхасік і іншыя гаварылі, што:

— Мала увагі зварачваем на кустарную моладзь, якая працуе ў вельмі дрэнных умовах. Памяшканьне не апальваецца, хлапцы ўзімку мёрзнуць.

— Перад пасылкай на працу падлеткаў не падлягалі мэдагляду, з прычыны чаго тая ці іншая праца дрэнна адбівалася на здароўі моладзі.

— Улетку неабходна будзе кожнаму свой чарговы водпуск рацыянальна скарыстаць. У некаторых таварышоў ёсьць магчымасьць паехаць у вёску да знаёмых, дзе ўмовы для адпачынку куды лепшыя гарадзкіх.

— Перад намі стаіць цяпер задача—даць прадпрыемствам больш танныя сьняданьні. Вось мы цяпер беспрацоўным адпушчаем абеды па 15 кап.

Мы цяпер аддаём шмат увагі на тэрмос—які развозіць гарачую страву па прадпрыемствах. Прадстаўнікі моладзі на прадпрыемствах павінны больш энэргічна дапамагчы нам у гэтай справе.

***

Шнэйдэр (АК ЛКСМБ). Мы цяпер павінны паставіць перад сабой задачу—пасылаць на вытворчасьць толькі здаровых падлеткаў.

У спрэчках на нарадзе яшчэ выказаліся т. т. **Бухман (швэйпром), Плоткін, Малкіна, Жэлябін, Азенштат, Перэльман.**

Ісьці ў ногу з жыцьцём, з працай!

Абгаварэньне лісту замужніх комсамолак Менску.

Муж-комсамолец б'е жонку.—Голас віцебскіх замужніх комсамолак.—«Гэтакія нарады трэба склікаць часьцей».—Асобна склікаць комсамолак, маючых дзяцей.

Вось драць баціны ахвота!

Нарада замужніх комсамолак Бабруйску.

Атрымаўшы ліст комсамолак Масквы, мы склікалі нараду замужніх комсамолак, якіх у нас налічваецца больш чым 80. Зацікаўленасьць да гэтай нарады была вялікая ня толькі з боку комсамолак, але і хлапцоў.

Абмеркавалі ліст з «Комсамольскай Праўды», пагаварылі аб адносінах замужніх комсамолак да грамадзкай працы, адносінах к ім з боку комсамольскіх ячэек, мужоў—комсамольцаў, партыйцаў. Дакладу ня было. Высунулі толькі шэраг пытаньняў. Выступіла 15 чалавек.

— Ячэйкі не нагружаюць нас працай, над намі сьмяюцца, выкідваюць розныя слвечкі. Бывае і мы саромімся ісьці на сходы.

— Калі замужняя комсамолка ўходзіць у водпуск, ячэйкі гавораць, «што трымацца з ёй, сходу не наведвае, трэба выключыць».

— У сямейным быце, у нас няма розьніцы з старай мяшчанскай сям'ёй: жонка цэлы дзень занята з дзіцянём, яна павінна організоўваць хатні ўют, бываюць выпадкі, калі муж партыец, у сямейным быце зусім забывае сваю партыйную вытрымку, часта чуеш славечкі: «Ну, цябе з тваім комсамолам, што ты атрымліваеш ад яго? Вось трапаць баціны ахвота!»

— Мужы-комсамольцы або партыйцы ня дзеляцца з намі аб іх працы ў ячэйцы.

Вось найбольш характэрнае з выступленьняў замужніх комсамолак.

Нарада зацягнулася да 11 гадзін увечары. Прапановы складалі самі комсамолкі. Вось яны:

— Нарады замужніх комсамолак трэба склікаць хаця-б адзін раз у месяц.

— Трэба таксама склікаць нараду мужоў-комсамольцаў, партыйцаў.

— Акрамя агульных нарад асобна склікаць комсамолак маючых дзяцей.

— Паставіць пытаньне ў ячэйках аб замужніх комсамолках.

Якія практычныя вынікі ад праведзенай нарады? А вось яны: замужніх комсамолак цяпер уцягваюць у працу ячэек. Палепшаліся адносіны комсамольцаў да іх.

Лічым, што вопыт скліканьня такіх нарад сябе апраўдае.

Рэнгольд.

Неабходны нядзельныя яслі

(Віцебск)

Віцебскім АК была склікана нарада Віцебскіх замужніх комсамолак. На нарадзе быў пастаўлен на абмяркоўваньне ліст замужніх комсамолак гор. Менску надрукованы ў газэце «Чыр. Зьмена».

Як высьвятліла нарада, ў справе працы сярод замужніх комсамолак у ячэйках г. Віцебску далёка ня ўсё добра.

Асобныя комсамольцы ня толькі ня зварачваюць аніякай увагі на тое, што яго жанка адрываецца ад комсамолу, а нават дапамагаюць адрыву замужніх комсамолак ад ячэйкі.

Такія выпадкі былі ў ячэйках **будаўнікоў, дрэваапрацоўнікаў** і г. д. У ячэйцы **акулярнай фабрыкі** муж-комсамолец, нават, садзейнічаў выхаду жонкі з КСМ. Многія ячэйкі самі дапамагаюць адрыву замужніх комсамолак ад ячэйкі—за мужнюю комсамолку скарасьпешна залічваюць у «мёртвыя душы» і не даюць аніякай нагрузкі, гэтым самым дапамагаючы адрыву комсамолкі ад ячэйкі. Прыкладныя выпадкі маюць месца ў ячэйках **друкароў, фабрыкі «Профінтэрн»** і інш.

Бываюць выпадкі і наадварот. У ячэйцы **працаўнікоў асьветы.** замужніх комсамолак нагружаюць «пачем зря», што бюро тлумачыць так: «замужняя комсамолка не павінна адрывацца ад працы».

Шэраг выступаўшых комсамолак адзначылі, што да цяжарных комсамолак маюцца зусім недапусьцімыя адносіны.

Быў нават такі выпадак калі цяжарную комсамолку, (ячэйка **акулярнай фабрыкі)** муж актыўны комсамолец, (з наменшай актыўнасьцю чым на сходах выступаў у спрэчках) дома... біў.

У рэзолюцыі, якую прыняла нарада замужнія комсамолкі г. Віцебску **цалкам падтрымліваюць ліст менскіх замужніх комсамолак** і адзначаюць, што аналёгічныя тым фактам, якія прыводзяцца ў лісту Менск. комсамолак, маюць мейсца і ў Віцебскай організацыі.

Нарада выказалася супроць организацыі вячэрніх ясьляў замест якіх прапануе утварыць нядзельныя яслі.

Таксама вынесена пастанова **каб пытаньне аб замужніх комсамолках абмеркаваць на ўсіх ячэйках Віцебску і яшчэ склікаць сумесную нараду комсамольцаў-мужоў і замужніх комсамолак г. Віцебску,**

М. Т-э.

Пятро Глебка

Дзяўчыне

I

Ня думаў ніколі, што вочы багна,
хоць гляне яна маладая.
Казаў 'шчэ учора, што любай няма,
а сёньня ёй песьні складаю—
ня думаў ніколі, што вочы багна.

Прашла, толькі косы у ветрах шасьцяць,
усьмешку на вуснах стаіла...
Гадае,—ня ведае сэнсу жыцьця:
няма, кажа, гэтакай сілы.
Прашла, толькі косы у ветрах шасьцьць.

Ці зірк, ці зоры упалі на ніс,
саткалі узор бавальніцай.
Глядзець, ці упасьці з радасьцю ніц,—
прыгожасьці тэй пакланіцца.
Ці зірк, а ці зоры упалі на ніз?

Ці хмары, ці косы, ці можа туман
над рэчкаю ветры гайдаюць.
Казаў 'шчэ учора, што любай няма,-
сягоньня ёй песьні складаю—
ня думаў ніколі, што вочы багна.

II

Ты расла, гадавалася ў горы,
пралівала крыніцы сьлёз,
і пашла ад пятнаццаці ў горад
пашукаць сабе долю і лёс.

Не чакаў, калі бачыў калісьці
каля постаці сьпелага жыта,
што рассыплеш свой зірк шалясьцісты
на пясок, на гасьцінец пабіты.

Дзе-ж з вачэй тваіх дзеліся зоры,
дзе прапала вясёлая ўсьмешка?
Ты, дзяўчынка, маўчыш, не гаворыш
ці сябе, а ці іншага цешыш.

III

Запалілі агні, пасьцілаецца сьцень,
пасьцілаецца сьцень на асфальты.
Гэта дзень дагарэў і разносяцца дзесь,
і разносяцца дзесь гукі-хвалі.

Пападае у вір і зьнікае той зык,
і зьнікае той зык быццам мары,
толькі горад шуміць і скрыпяць палазы,
і скрыпяць палазы ля бульвару.

Ты выходзіш тады, сустракаеш свой дзень,
сустракаеш свой дзень ты у вечар.
Запалілі агні, пасьцілаецца сьцень,
пасьцілаецца сьцень чалавечы.

IV

Нашто захавала у сэрцы тугу,
ці радасьці можа няма?!
Глянь—вунь трава шалясьціць на лугу,
а ўчора зьвіваўся туман—
зьвіваўся туман.

Бывае маркота, жалоба і сум,—
я зьведаў такія навалы,
а ўсё-ж маладосьці шчасьлівай вясну
на вотлю ня кінуў на хвалі—
ня кінуў на хвалі.

Бязсуму і радасьць ярчэй не гарыць,
а роспачы, плачу—ня трэба!
Маўклівая хвоя стаіць на гары,
стаіць і глядзіцца у неба—
глядзіцца у неба.

У буднасьць глянь, у мінулае глянь,
(імкнуцца, імкнуліся людзі)
тады ты ня станеш, як балая здань
і плачу ніколі ня будзе—
ніколі ня будзе.

ЧЫРВОНЫ МАЙ, ТАВАРЫШ, СУСТРАКАЙ!

(МАТАР'ЯЛЫ ДЛЯ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ СЬВЯТА ПЕРШАГА МАЮ).

Плян дакладу да першамайскага сьвята.

Першае мая—дзень агляду змагаючыхся за сваё вызваленьне сіл міжнароднага пролетарыяту, дзень дэманстрацыі саюзу пролетарыяту з усім працоўным чалавецтвам, прыгнечаным сусьветным імпэрыялізмам.

Вось чаму ў дакладах на першамайскіх сходах з асаблівай чоткасьцю і абгрунтаваньне (абаснавацельнасьцю) павінны быць высьветлены пытаньні міжнароднай барацьбы працоўных і соцыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне.

Будаўніцтва соцыялізму ў СССР.

Дасягненьні на шляху соцыялістычнага будаўніцтва характарызуюцца ростам буйнай прамысловасьці («толькі тады, калі краіна будзе электрыфікавана, калі над прамысловасьць, пад сельскую гаспадарку і транспарт будзе падведзена тэхнічная база сучаснай буйнай прамысловасьці,—толькі тады мы пераможам канчаткова»—Ленін), узмацненьнем удзельнай вагі соцыялістычнага сэктару ў агульным гаспадарчым жыцьці краіны, наступовым пераходам вёскі на больш культурныя інтэнсыўныя і колектывістычныя формы гаспадараньня (шматпольле, коопэраваньне сялянства, электрыфікацыя і інш.), ростам капітальнага будаўніцтва, зьмягчэньнем таварнага голаду і г. д.

Некалькі ілюструючых лічбаў:

Павышэньне ўдзельнай вагі індустрыялізацыі ў нашай краіне (прырост у 1925-26 г. у адносінах да 1923-24 склаў для сельскай гаспадаркі 27,6 проц., для прамысловасьці—120,7 проц.), узрост удзельнай вагі дзяржаўнай прамысловасьці ў агульнай індустрыі (доля саматужнай і прыватнай прамысловасьці ў агульнай індустрыі ў 1923-24 г.—27,7 проц., у 1925-26 г.—16,9 проц., 1926-27 г. —мяецца на ўвазе—15,3 проц.), павялічэньне капітальнага будаўніцтва (1923-24 г.—22,5 млн. руб., у 1924-25 г.—585 млн., у 1925-26 г.—780 млн. руб., 1926-27—947 млн. р., а з затратамі на электрыфікацыю—1.100 млн.), пры чым найбольшым павышэньнем у 1926-27 г. падлеглі затраты на: горныя галіны прамысловасьці (147 проц. ад затрат 1925-26-г. на прамысловасьць па здабычы паліва—вугаль і нафта (133,4 проц. ад затрат у 1925-26 г.), электротэхнічную (132 проц. ад 1925-26 г.). мэталёвую (125,8 проц.). Прадукцыя дзяржаўнай прамысловасьці ў 1926-27 г. дае павялічэньне супроць мінулага году на 20 процантаў у сярэднім (мэталё-прамысловасьць—на 23 проц., горна-здабываючая—на 34 проц., будаўнічая—на 27 проц., паліўная—на 23 проц., хэмічная—на 43 проц. і г. д.).

Лічбы вытворчасьці ўнутры краіны і прывозу з-за граніцы сельска-гаспадарчых прыкладаў і машын паказваюць, як пасоўваецца машынізацыя сельскай гаспадаркі.

— Побач з гэтымі буйнейшымі посьпехамі маюцца і шэраг цяжкасьцяй і недалікаў.

Палітыка цэн зьяўляецца самым цэнтральным і баявым пытаньнем.

Асноўная наша задача ў галіне палітыкі цэн складаецца ў тым, каб за штуку тавару браць дзешавей, выраблясць лепшы тавар, павялічваць спрос спажыўца, узмацняць таваразварот, тым самым атрымоўваць большую масу прыбытку і «ускараць тэмп нашага разьвіцьця, не наталкваючыся на разбурэньне сялянства, не пазбаўляючы індустрыі аграрнага сырцу, захоўваючы правільную пропорцыю паміж сельскай гаспадаркай і прамысловасьцю, робячы больш моцным саюз рабочых і сялян, умацоўваючы кіраўнічую ролю пролетарскай прамысловасьці і самога пролетарыяту» (прамова тав. **Бухарына** на 15-й Маскоўскай губпартконфэрэнцыі).

Між тым, ня гледзячы на тое, што партыя яшчэ ў маі мінулага году агаласіла барацьбу за сьніжэньне цэн, у нас у працягу першага пэрыяду кампаніі мела месца павышэньня розьнічных цэн: 1) сьціскаетьне «ножніц» паміж цэнамі на сельск.-гасп. і прамысловыя тавары і тым самым умацаваньне рабоча-сялянскага блёку, 2) сьцісканьне «ножніц» паміж цэнамі на зернавыя і тэхнічныя культуры, каб умацаваць сырцавую базу прамысловасьці.

Пытаньне барацьбы з бюрократызмам

Пытаньні зьніжэньня цэн, адыгрываючы вялічэзную ролю ва ўсім разьвіцьці нашай народнай гаспадаркі, набываюць асаблівае значэньне ў барацьбе з бюрократызмам.

Палітыка зьніжэньня цэн, штурхаючы ўперад справу паляпшэньня і рацыяналізацыі нашага апарату, прымушае гаспадарчыя органы натужвацца, а з гэтай прычыны і служыць сродкам барацьбы з бюрократызмам. Пытаньне-ж аб бюрократызму прадаўжае зараз складаць вялічэзную цяжкасьць на шляху нашага соцыялістычнага будаўніцтва, бо наш апарат надзвычайна заражаны бюрократызмам, валакіта ў вырашэньні шэрагу неадкладных пытаньняў яшчэ і па гэты дзень мае месца, існуючы бюрократычны апарат каштуе шмат грошай.

Уздымаючы сельскую гаспадарку, уздымаем базу прамысловасьці

Апошні год прынёс нам многа сырцовых затрудненьняў у сувязі з скарачэньнем плошчы насеваў пад тэхнічныя культуры.

Гэтыя цяжкасьці ў гэтым годзе трэба перамагчы.

Цяжкасьці, выцякаючыя з пытаньня аб сырцу, таксама ўпіраюцца ў падняцьце сельскай гаспадаркі. У нас адчуваецца недахоп шэрсьці, скуры, бавоўны і г. д. Гэты недахоп сырцу трэба зьнішчыць шляхам узмацненьня крэдытаваньня сырцавых раёнаў, снабжэньня іх дзяшовым хлебам, устанаўленьня нормальных цэн на сырэц, аказаньня вытворчай дапамогі вытворцам сырцу і г. д.

Спроба імпэрыялістых сарваць наша будаўніцтва

— Наш рост да сьмерці палохае сусьветны імпэрыялізм, а ў першую чаргу, яго авангард—англа-амэрыканскі капітал.

Будаўніцтва соцыялізму ў нашай краіне—гэта начала гібелі для іх. Яны ведаюць і адчуваюць, што па пракладваемых намі шляхох пойдуць і працоўныя цяпер прыгнечаныя яшчэ імі. Вось чаму, па ўсяму капіталістычнаму сьвету вядзецца зараз пры услужлівай дапамозе і пад «ідылёгічным» прыкрыцьцём міжнароднай соцыял-дэмократыі бешаная траўля і падрыхтоўка вайны супроць СССР.

На чале гэтай падрыхтоўкі ідзе ангельскі капіталізм, на становішчы якога рэволюцыянізуючы ўплыў СССР асабліва сказаўся (рух меншасьці, забастоўка горнарабочых, кітайская рэволюцыя). Варожасьць гэтая выяўляецца ў спробах абкружыць нас колам фашысцкіх дзяржаў (Польшча, Літва), стварыць супроць нас праз шэраг частковых згодаў паміж асобнымі дзяржавамі баявы адзіны антысавецкі фронт (польска-паўднёваславянскі дагавор, румына-італьянскі дагавор і г. д.) Падрыхтоўка вайны супроць СССР нямысьліма без прыдушэньня рабочага руху. Вось чаму яна суправаджаецца разгулам фашысцкай рэакцыі, жорсткім падаўленьнем рэволюцыйных, выступленьняў працоўных, загон у падпольле комуністычных партый і інш. (Румынія, Польшча, Італія, Ангельшчына).

Майская

Па вуліцы Савецкай,
Вясёлай, маладзецкай,
Рабочы май
Таварыш, спатыкай.

Мы сінябдузай сілай
Па майскіх небахілах
Ідзём, расьцём
І радасна пяём.

Вясёлай песьняй-сонцам
Мы ворага прыкончым
Бязладзьдзе мы даб'ём
Магутным кулаком.

Пашлём мы селяніну
І кнігу і машыну—
Машына, кніга, хлеб
Памогуць кончыць нэп...

Мы знаем—будуць буры
У Парыжы, у Рыме, у Руры
Ад гэтых самых бур
З фашыстаў сойдзе дур.

Вясёлы май, ты з намі
Уздымай-жа сьцяг наш слаўны
Няхай жыве зямля
Рабочых і сялян.

Частушкі.

З-за хмары, і з-за лесу
Стукне сонейка бяз меры,
Першамай – ўсясьветны слесар
Адамкне ў камуну дзьверы.

На усход як глянеш вокам,—
Шмат нядолі мы змаглі,
Першамай вясеньні токар
Точыць шчасьце усёй зямлі.

Граюць трубы перамогу,
Радасьць вёсак і станкоў!
Мы праб'ем сабе дарогу
Мазалістаю рукой.

Мы будуемся старанна,
Усё сумотнае загінь!
Ходзяць ў вёсцы дэмонстранты
Разьвяваюцца сьцягі.

Сёньне сьвята, сёньне сьвята
Сьвята першамайскае.
Эх ты вёска, мая хата
Як ты сьвятам маесься?

М. З.

З першым маем, веску вітаем!!

Жывая газэта дзеля першамайскай сцэны.

(Аўтарызаваная перапрацоўка з расейскага Макса)

Уступнае слова.

Гаворыць хто-небудзь з удзельнікаў.

Таварышы, тое, што вы зараз убачыце і пачуеце, завецца жывой газэтай, затым што яна ня пішацца ў насьценнай газэце допісамі, а гаворыцца, так што яе можна паслухаць і разумець кожнаму, нат няпісьменнаму. З гэтага ўсяго вы ўгледзіце, колькі энэргіі прыкладаюць рабочыя гарадоў, каб больш злучыцца з сялянствам, азнаёміцца з усім тым, што хвалюе вёску і што ёй патрэбна. Пачынаем. Давай парад!

(Пад музыку лявоніхі выходзяць удзельнікі газэты абыходзяць кругом сцэну маршам і становяцца пасярэдзіне. Музыка сьціхае).

Чытаюць хорам.

Сягоньня, у сьвята першага Мая
Хай сэрца вяселіць газэта жывая
У некалькіх простых і шчырых словах
Будзе ўсё тут, як на далоні,
Што трэба, каб болей радзілася збожжа
Каб сьпіны ня муляў агідны заможнік
Хай сьцягі вясеньнім калышацца шумам
Вас с сьвятам сяляне віншуем,
Віншуем!

Пад музыку „Выйду на рэчаньку" ўсе выходзяць тым жа парадкам. Застаецца адзін і чытае перадавіцу ня больш 10-ці хвілін з кароткім яскравым сьціслым матар'ялам аб першым маі. Пасьля вылазіць загрыміраваны дзед-пацешнік)

Дзед.

Здаровы, шаноўныя людзі,
Аб тым сім гутарыць будзем,
Ды я не хаваючы грэху
Дзядок здатны да сьмеху.
Скажу і аб тым як жылося,
Нуды было як у восень.
Плаці падатак пану,
Працуй з рана да рана.
А посьля наша ўзяло,
Стукнулі пану ў лоб,
Ён уцёк,
А мы будуем жыцьцё.
Цяжка Савецкай уладзе
Было усё тут наладзіць.
З грашыма было бяды
З паперою нікуды,
Надаюць гэтых лімонаў
Хоць засьцілай загоны!
А цяпер сьвет у ваконца,
Маем серабро і чырвонцы.
Чырвонец хоць год ляжыць,—
Як лімон уніз не зьбяжыць.
І яшчэ пашло па усей старане,
Дабівацца каб тавары
Былі танней.
Ды што вы ня верыце, чудакі
Вось дзядзька Паўла цягне цьвікі.

(Уваходзіць Паўла цягне на сабе скрынку)

Здароў, дзядзька Паўла,
што ў цябе на плячох за забава.

Паўла

Ды цягнуся ледзьве-ледзьве
Шмат на плячох жалеза.

Дзед

Каня чудак шкадаваў
Эх, ты, галава!

Паўла

Ды я дзед, ня меў спадзей,
Што толькі цьвікоў дадуць,
Што чуць дайду.
Бывала з гэтым ячменем—
Насыплюць цьвікоў па кішэням.
А цяпер годзе дурыцца
Даюць па поўнай скрынцы.

(Уваходзяць дзяўчаты)

А вы адкуль дачуркі
І што там у вас за клункі,

Дзеўкі

Ды цэны крыху расталі
Купілі чым болей паркалю.

Баба

І я з імі разам,
Купіла, бачыце газы,
Стала усё таньней,
Дык чаму ня купіць і мне.

Дзед

Вось бачыце сяляне
Глядзіць ва ўсе вочы
На нас рабочы.
Каб лягчэй жылося усім,
Каб шляхі змычкі знайсьці.

Другая частка

(На сцэне два сталы. На адным напісана: «прыватнік», на другім, «коопэратыў». Да прыватніка падыходзіць селянін)

Селянін

Колькі фунт мыла?

Прыватнік

Дваццаць пяць капеек—ня менш.

Селянін

А фунт газы?

Прыватнік

Капеек шэсьць.

Селянін

Дорага, зараза!

Прыватнік

Зато усё адным словам, а ў коопэратыве гнілое, бывае што нат запалак колькі там ня рыцца. няма па паліцы.

(Селянін падыходзіць да коопэрацыі)

Сел.

Ёсьць мыла?

Кооп.

Было, ды сплыло.

Сел.

Эх ты, галава!
А па колькі прадаваў?

Кооп.

Ды я быў рад,
Каб хто за бяздэнак браў.
Было гэтае мыла,
Як гліна.

Сел.

Эх, вы гандляры,
Душу вымеце без пары.
(Выходзіць рабочы)

Рабочы

А чаму, таварышы, так бывае. Гэта з таго, што мы сваім коопэратывам ня цікавімся. Нават ня хочаце пайшчыкамі ўступіць, дапамагчы сваімі капейкамі агульнай справе палепшэньня вашага жыцьця.
Ну вось адгадаем адну загадку.
Што трэба зрабіць
І задумацца над тым,
Каб нястачу сялянскую зжыць?

(Сярод глядачоў адзін удзельнік газэты крычыць)

Уступай у коопэратыў.

Трэйцяя частка.

Авіяхім.

(На сцэну выбягаюць два буржуі, напуджаныя яны кідаюцца ва ўсе бакі, а пасьля шпарка абдымаюцца)

Першы

Быў паветрафлёт, Добралёт, а зараз, ой божачка, грахі, выдумалі антыхрысты Авіяхім.

Другі

А што гэта за зараза.

Першы

Ой браток газы, газыіяшчэ раз газы,
Маліся за ратунак душы,
Кажуць, будуць нас душыць.
(рабочы з бутэлькаю)

Першы

Ой, матка боска, анельцы!
Штосьці ў яго ў бутэльцы?

Рабочы

Зараз усе ўбачыце прыклад,
З якім, буржуй уцячэ рыкам

(Кідае да іх пад ногі бутэльку).

Буржуі

Ой, браце, няшчасьце
Парвецца сэрца на часткі.

(Хістаючыся ўцякаюць).

(Пасьля гэтага ўдзельнік газэты у кароткіх рысах кажа аб карысьці Авіяхіму)

Заключная сцэнка.

Кулак і поп (п'юць).

Кулак

Памажы, божа.

Поп

Даніць, божа.

Кулак

Стала жыцьцё ня гожа.

Поп

А было як ветачка—ружа.

Абодвы разам

(ківаючы галовамі)

Ой божа, наш божа!

Селянін

(уваходзіць)

Ну пайшлі, пузатыя, вон.
Ды бярыце з сабой самагон
Цяпер іншым парадкам
Чарга настала
Будзе тут хата-чытальня
Буду чытаць газэты, ды нават мая жонка Натальля.

Рабочы

(уваходзіць)

Ура! гані іх з двара. Прывёз я кніжок, цемнату ўсю на ражон. Будзе у вёсцы сьвятлей, коопэрацыя будзе мацнець.

Селянін

Але! Але! Няхай жыве наш Саюз
Прагонім з жыцьця гэты гнюс.

Заходзяць музыканты

Селянін

Эх, Першае Мая сягоньняка
Іграй Мікіта лявоніху.

(Да рабочага)

А ты дарагі госьць
Пойдзем з раз кругом.
(скачуць пад музыку).
Эх сьвята майскае прышло,
Абуджайся ты беднацкае сяло!

(Заслона)

Едзем у горад Леніна!

Экскурсанты, пасьпяшыце з прысылкай грошай!

У склад экскурсыі залічаны 201 чалавек.

Акрамя таго зацьверджаны 43 кандыдатаў, да іх.

ПАСЬПЯШЫЦЕ З ПРЫСЫЛКАЙ ГРОШАЙ!

Экскурсыйная камісія, вылучаная рэдакцыяй газэты **«Чырвоная Зьмена»** ніжэй публікуе сьпіс таварышоў, якія зацьверджаны для ўдзелу ў **экскурсыі па машруту Менск-Ленінград-Волхаўбуд-Кранштат-Менск.**

Усяго паступіла з розных акругаў БССР звыш 400-х сот заявак аб залічэньні ў лік экскурсантаў. З прычыны абмяжованага ліку ільготных ліцераў (з 50 процантнай скідкай) камісія зацьвердзіла экскурсантамі **201 чалавека і 43 чалавек кандыдатамі да іх.**

Сьпіс кандыдатаў зацьверджан камісіяй з наступных двох меркаваньняў 1) камісіяй узбуджана хадайніцтва аб дапаўніцельным прадстаўленьні ільготных ліцераў і 2) магчыма, што некаторыя з таварышоў, залічаных у склад экскурсыі, па розным меркаваньням ня змогуць прыняць удзелу ў апошняй і па іх месца магчыма будзе залічыць кандыдатаў.

Камісія напамінае ўсім экскурсантам, што неабходна да 1-га мая ўнесьці палову належачай сумы (17 руб. 50 кап., а для чыгуначнікаў, якія едуць па дармовым білетам—11 р. 50 к.). Таксама павінны ўнесьці гэтыя грошы **і кандыдаты,** каб, пры спрыяючым разьвязваньні пытаньня аб прадстаўленьні дапаўніцельных ліцераў, ня было ніякай затрымкі.

Грошы трэба накіроўваць паштовымі пераводамі па адрасу: **«Менск, Комсамольская, 25, кантора выдавецтва «Чырвоная Зьмена» ў касу экскурсыі».**

Таварышы, якія спазьняцца з прысылкай грошай (да 1-га мая), будуць з сьпісу выключаны.

Кандыдатам у экскурсанты, якія ня будуць залічаны ў склад экскурсыю, гарантыруецца безадыкладны зварот грошай.

Па атрыманьню грошай экскурсантам будуць высланы адпаведныя дакуманты, а таксама дасканалыя паказаньні аб часе выезду, месцы збору і г. д.

Экскурсыйная камісія.

Сьпіс залічаных у экскурсыю

Менская акруга

Анішчук Г. А.; Ароцкер А. А.; Бэрнштэйн Ш.; Барановіч М.; Барашка Н. М.; Брукер; Браўдэ Р. З.; Бычкоўскі П. А.; Васілеўскі Х. Ш.; Вальковіч Ф.; Вальфсон А. Э.; Вайсман Х. М.; Гурэвіч Н. Н.; Гапэнка Ц.; Грыб В.; Гаруновіч М. А.; Грышэвіч Т. Т.; Гуманаў Б. Б.; Давідовіч С. Е.; Жардзецкі М. П.; Затурэнская Ш. Т.; Ізакаў; Ізакава Б. І.; Іофэс; Іваноўская; Каждан Я І.; Канонік Х. Я.; Кульбак І. Ш.; Каган Х. М.; Куляшова М. А.; Кац М. А.; Катлоў Д. М; Ксяцевіч С. А; Костка А. У.; Каплан С. І; Капілаў Д. Н.; Літвіна Ш. Б.; Лапідус Б. І.; Майзэльс Г. Б.; Муяровіч Х.; Маршак С. Д.; Меер Х. Л; Манусевіч І. Э.; Мікулінская Ф.; Маклуш С.Ф.; Матусевіч Я. Я.; Мэронаў В. С.; Олікер Л. Е.; Озернова Е. Б., Перельман Б. І.; Плоткін А. І.; Рашрэй Р. А.; Рычык К. Л.; Сагаловіч Н. І.; Сапожнікава; Сіняк А. В., Тарановіч С.; Татаржыцкі С. М.; Фішкін І.; Філіповіч В. І.; Фрыдман А. С.; Шэмет І. І; Швэндэль Х.Є.; Шыркавец Н. М.; Шэйнман Ш. Ш.; Эйдзінаў Б.; Якшчук М. Х.

Барысаўская акруга

Астапковіч М. П.; Буцько М.; Балабудкін С.; Галай В. І.; Грайфэр С.; Дайнэка Д. М; Дрыпач Д.; Драздоў Р.; Жолцік; Жданаў Р.; Зайдэнбэрг Г.; Захараў А.; Завіленскі В. Г.; Клябанаў Б. Я.; Клябанава Ц.; Казлоўскі А.; Каплан Я.; Кліонскі Л; Казімірчык; Курачкін А.; Казлоўскі.; Лібэрман Я.; Лізавіцкая М.; Лопаронак Т.; Левін М.; Марковіч.; Міндлін Л.; Манкевіч А.; Плаўнік М.; Пінхасік Г. Л.; Рубінштэйн А. Д.; Рубінчык Я. І.; Страдзе; Санцэвіч Т. А.; Сцеткевіч Я. Л.; Таўгэр Ф. Л.; Хацкевіч А.; Чэрнік З.; Цэйтлін І.; Шатаў Н.

Віцебская акруга.

Абрамэнка; Альбэрт Р. І; Булан І. П.; Бабаедаў Д. І.; Вайтушка І. І.; Гусакоў А. І.; Дзьмітрыеў К. Г; Жураў Ф. А.; Казлоў М. Я.; Иурган І. М.; Матвееў М. П.; Моін; Пушкіна; Рашатнёў; Раманаў; Рапапорт С. В.; Собалёў М. Е.; Салектар С. Е.; Станкевіч А. Б.; Сьмірноў Я.; Таўбэ М. Я.; Флейшэр Г. І.; Шэрман І. Ш.; Шалкоўскі І. В.; Шпонаў А. Г.; Шуганава А. Д.

Аршанская акруга.

Зак М. Д.; Лушчык Н. А.; Шаўцоў С. Я.

Слуцкая акруга.

Бародка П. Б.; Верамёў В. М.; Длугашэўскі К. Н.; Дудка А.; Жылка Я. М.; Зарубайка І., Ізомскі М. М.; Клішэвіч А. В.; Кецліх В. С.; Круглінскі Я.; Міхайловіч В. І.; Салавейчык Н. Р.; Шпілеўскі Л. П.; Яцкоўскі А.

Калінінская акруга.

Барысаў Т. С.; Гуцько А. А.; Дземянкоў С. І.; Казлоў С. І.; Карніенка І. М.; Паўлючэнка А. А.; Чыжоў А.; Шаковіч М. С.; Валкан Н. З.

Мазырская акруга.

Будовіч М. М.; Віленскі А.; Левін І. Л.; Хадзькоў П.; Чайко Ю. А.; Шаруба І.; Эпштэйн В. І.

Рэчыцкая акруга.

Архіпаў А. В.; Гутман З. І.; Кавалеўскі Л. П.; Кругавой В. Н.; Прызван І. О.; Шаповалаў В.; Шыманец В. Н.; Шылейка В. І.; Шаркала С. І.; Яновіч Н. І.

Гомельская акруга.

Дрыц М. Б.; Кавалёў О.; Прахін Б. А.; Рохлін М. З.; Рыжакоў М. І.; Шпунгіна Р.

Магілёўская акруга.

Баліноўская; Боград Г. М.; Гінзбург Р. Б.; Дэркаль П. А.; Ермолека Д. А.; Жук С. Ф.; Зыкава О. С.; Кашына В. В.; Лабунскі П. І.; Мядзьведзкі А. І.; Пэўзнэр Г. К.; Пінскі С. М.; Ткачоў К. С.; Узылеўскі Ф. М. Чэрэўхін; Цэдрык А. С.; Шмуляўцоў Я. Н.

Бабруйская акруга.

Адахоўскі С. С.; Якуткін М. Х.

Сьпіс кандыдатаў

Камілевіч І (Менск). Окунь З. М. (Менск). Краўчык Ю. З. (Слуцк). Рубінштэйн І. Л. (Менск). Нікалайшка В. І. (Менск). Сарачынскі В. І. (Менск). Вульф С. Б. (Менск). Ляйкорт П. Б. (Менск). Каган І. Б. (Менск). Гаравой Л. І. (Менск). Каждан І. Б. (Менск). Ксяневіч С. А. (Менск(. Цемяк Х. Ф. (Менск). Фінкель Г. Н. (Менск). Волкаў Л. Р. (Барысаў). Губінскі А. А. (Менск). Сарочкін І. Ю. (Орша). Швідзенка Н. М. (Бабруйск). Савановіч А. Х. (Бабруйск). Кліпцан С. М. (Менск). Кантаровіч Л. А. (Слуцк). Эпштейн А. Ш. (Мазыр). Міравовіч М. А. (Барысаў). Грашштайн Х. М. (Слуцк). Дзьмітрынок І. (Менск). Дэкэр М. (Орша). Гайдэнбрык М. Г. (Менск). Саўчэнка М. Л. (Калінінск). Басько Р. Е. (Барысаў). Эткіна П. Г. (Менск). Некрашэвіч А. С. (Бабруйск). Рабіновіч Я. Г. (Менск). Эпштэйн С. С. (Менск). Галянсон А. (Слуцк). Мятліцкі Ю. Ш. (Менск). Максімовіч В. К. (Менск). Мятліцкі І. (Менск). Матлін І. (Менск). Бермак А. Е. (Менск). Мрочак А. Я. (Барысаў). Разумоўскі П. Я. (Мазыр). Максімовіч В. К. (Менск). Баралінскі І. Л. (Рэчыца). Кунец (Менск).

Старшыня экскурсыйнай камісіі **Курцік**

Загад. орг-гасп. часткай **Вержбаловіч**

Адк. сакратар **Анішчук**

Экскурсант, рыхтуйся!

Экскурсыйная камісія раіць усім таварышом, залічаным у склад экскурсыі, загадзя выясьніць пытаньне аб прадастаўленьні ім 10 дзён водпуску у лік летняга з 13 мая.

Адначасова трэба паклапаціцца аб прысылцы ў касу экскурсыі паловы належачай сумы

Першая заява

Тав. Н. Сагаловіч

Першая заява аб залічэньні ў склад майскай экскурсыі была атрыма рэдакцыяй ад наборшчыка II-й менскай друкарні комсамольца-партыйца **НАУМА САГАЛОВІЧА.**

Калі ў друкарні прынесьлі набіраць апавяшчэньне аб арганізацыі экскурсыі, Сагаловіч хуценька прачытаў яе, азнаёміўся з умовамі паездкі і тут-жа напісаў заяву. 27-га лютага заява ўжо была ў рэдакцыйнай папцы!

Апошняя.

Апошнюю заяву мы атрымалі ад... ды мы яе і не атрымалі яшчэ! Вось, бачыце, бяжыць хлапец—думае пасьпее. Позна, браток!

Лепшыя.

Экскурсыйная камісія адзначае, што асабліва добра правялі падрыхтоўку да экскурсыі наступныя комсамольскія організацыі:

— **Нова-Барысаўская** (Барыс. акр.).
— **Суражская** (Віц. акр.).
— **Ячэйка зав. „Спартак"** (Магіл. акр).
— **Ячэйка II-й друкарні** (Менск. акр.).

ХТО ЕДЗЕ?

Зацьверджаны склад экскурсантаў па соцыяльнаму становішчу дзеліцца наступным чынам: **рабочых—140, сялян – 31, служачых—30.**

З акруг найбольш поўна прадстаўлены **Менская, Барысаўская, Віцебская, Слуцкая і Мазырская.**

Зусім не прадстаўлена толькі адна акруга—**Полацкая.**

У тры радкі.

○ ЦК КПВ склікае ў маі месяцы ўсебеларускую нараду працаўнікоў жонаддзелаў.

○ З 10-га красавіка па 10-е мая Белдзяржвыдавецтва праводзіць „месяц таннай кніжкі". Зьніжаны цэны на ўсе кнігі, якія вышлі з друку да 1926 г., ад 20 да 90 проц.

○ 15 процантаў усіх месц у дамох адпачынку і 10 процантаў месц на курортах, згодна пастановы ЦСПСБ, сёлета забраніравана за моладзьдзю.

○ Курсы па падрыхтоўцы рабочай моладзі ў ВНУ і рабфакі адчыняюцца ў маі месяцы у Менску.

○ У Віцебску закончыўся шахматны чэмпіонат, у якім удзельнічала 19 ігракоў.

○ Наркамасьветы дазволіў студэнству БДУ карыстацца ільготнымі білетамі на пастаноўкі дзяржаўных тэатраў.

○ У Рэчыцы організавалася першая ў Гомельшчыне літаратурная група „Маладняк".

○ 17-га красавіка зачыніўся ўсебеларускі зьезд драваапрацоўчнікаў.

414 пераросткаў вынушчаюцца сёлета з дзіцячых дамоў і разьмяркоўваюцца на працы па ўстановах і прадпрыемствах.

Апошнія спэктаклі для моладзі.

Рэдакцыя **„Чырвонай Зьмены"** сумесна з цэнтральным клюбам імя КІМ па згодзе з дырэкцыяй БДТ організуе апошнія у гэтым сэзоне агульна-даступныя спэктаклі для рабочай служачай і вучнёўскай моладзі Менску.

Спэктаклі будуць наступныя:

У суботу 23-га красавіка—„Над Нёмнам".
У сераду 4-га мая—„Каваль Ваявода".
У аўторак 10-га мая—Дыспут аб пастаноўках і концэрт.
У пятніцу 13-га мая—„Мешчанін у шляхецтве".

Білеты на спэктаклі прадаюцца ў рэдакцыі газэты **„Чырвоная Зьмена"** (Комсамольская 25), а па вечарох—у клюбе „КІМ".

Уваход на дыспут—**дармовы** па асобным білетам.

„Дружна! Раз-два"...

Першае лодачнае катаньне.

Яшчэ хмарна на вуліцах, яшчэ дуе халодны вецярок, сонца штохвіліна хаваецца над хуткія беленькія хмаркі, а моладзь ужо пачынае скарыстоўваць вясеньняе багацьце.

17-га красавіка юнсэкцыя дому Працасьветы наладзіла першае лодачное катаньне.

Сабралося 22 чал. Спачатку крыху холадна. Але паступова лодачнікі „распарваюцца" скідваюць кажанкі, пальто...

Лодкі павольна сьлізгаюць па ціхай вадзе. Рытмічна падымаюцца і адпушчаюцца вёслы...

Плывём уверх па плыні.

Часта перакрыкваемся з побач плывучымі лодкамі...

На аднэй лодцы „Ластачка" бранчыць мандаліна...

Вось мінавалі мост, скураныя заводы...

Чыстую, празрыстую паветру удыхаем поўнаю грудзьдзю...

Заныгнулі песеньку...

Уніз па матушке,
На Сьвіслачы...

Між тым вечарэла... Павярнулі назад.

Уніз па рацэ лодка нясецца, як страла...

Набліжаемся да берагу. А хацелася-б катацца яшчэ і яшчэ...

Весела ідзем у горад.

Р. Гольдзін.

Аб усім.

Пяшчанае цуда аўтамабільнага караля.

Францыя нічым ня горш Амэрыкі: у яе таксама ёсьць свой уласны аўтамабільны кароль **Сітроен.** Праўда, ён ня так багаты, як Форд, і, мусібыць, не так вядом яшчэ, але за тое, ён ужо зрабіў такое, да чаго не дадумаўся нават Форд: ён ухітрыўся правесьці праз Сахару аўтамабільны шлях. Ён абсталяваў яго сваймі машынамі—аграмаднымі, добраабсталяванымі аўтабусамі. Праз некалькі дзесяткаў кілёмэтраў ён пабудаваў раскошныя станцыі, і з таго часу ўва ўсіх выключна багатых эўрапэйцаў і амэрыканцаў існуе орыгінальнае моднае правіла: пракаціцца па гэтай дарозе, выкінуць на гэта тысячу даляраў і мець права расказаць, што ім удалося пабываць у нетрах Сахары.

З усяго гэтага самае прыемнае, вядома, апавяданьне аб сваім закончыўшымся вандраваньні, седзячы ў сябе ў комфортабельным асабняку, затым, што некаторыя на ўсе стараньні Сітроена, паездка па Сахары для капрызных ізьнежаных багацеяў досыць утаміцельная гісторыя: тут і жара, і пясок, і інш. няпрыемнасьці. Вось чаму за апошні час, ня гледзячы на моду, якая яшчэ ўвесь час прадаўжаецца, прыбыткі ад «Сахарнай дарогі» Сітроена сталі катастрофічна падаць. Але аўтамабільны кароль не спалохаўся: каб адратаваць становішча, ён рашыў абставіць вандраваньне па Сахары так, каб самы прыдзірчывы пасажыр застаўся здаволеным.

На яго заданьню нямецкі інжынер Бізгаф склаў проэкт гіганцкагага аўтамабіля з трыма паверхамі комфортабельных кают. У іх можа зьмясьціцца 300 пасажыраў, якія, пераязджаючы Сахару, не адчуваюць ні палячага сонца, ні едкага пяску—так востраумна набудаваны гэты «пяшчаны карабель». Сітроен спадзяецца і ня без падставы, што цяпер прыбыткі яго зноў пачнуць «нармальна» расьці: на сьвеце яшчэ многа багатых глупцоў, якія не пашкадуюць выкінуць адпаведную колькасьць даляраў за здавальненьне пракаціцца на гэтым волату.

Чужаземныя часопісі кажуць, што ён ужо падрыхтоўвае пабудову свайго новага цуда.

Аб музычным тэхнікуме амаль ня ведаюць.

А работа вядзецца значная

Менскі Беларускі музычны тэхнікум параўнаньні і мінулымі гадамі мае значныя дасягненьні.

У гэтым годзе ў тэхнікуме маюцца наступныя клясы: кляса скрыпкі, рояля, віолёнчэль, контрабас, сольных сьпеваў, харавая кляса, кляса тэорыі композыцыі, хорэографічная (балет), духавая (труба, волтарна, фагот, клярнэт, габой, флейта і цугтрамбон).

Акрамя спэцыяльных маецца цэлы шэраг абавязковых праеметаў, як: тэорыя музыкі, сольфэджыо, рояль, беларуская мова, грамадзнаўства, гісторыя музыкі, ударныя інструманты, опэрны і струнны ансамбль, аркэстравая кляса і гісторыя грыму. Закуплены новыя інструманты, ноты і шмат іншыя музычныя прылады.

У гэтым годзе процант наведваньня абавязковых прадметаў значна павялічыўся, асабліва, павялічыўся процант наведваньня заняткаў па беларускай мове і грамадазнаўству. Як дасягненьне, трэба адзначыць і тое, што ўжо некаторыя прадметы выкладаюцца выключна на беларускай мове.

У гэтым годзе пры тэхнікуме організавана комсамольская ячэйка, якая налічвае ў сваім складзе 25 асоб.

За кароткі пэрыод наша комсамольская ячэйка пры дапамозе партыйнай Рабісаўскай змагла акрэпнуць і падняць свой аўторытэт сярод беспартыйнага студэнцтва.

Комсамольская ячэйка змагла правільна кіраваць і працай профкому. У сучасны момант мы бачым значны ўзрост профсэкцыі Рабіс за лік рабочых і сялян.

Недахопам у жыцьці студэнтаў нашага тэхнікуму зьяўляецца тое, што няма агульнага памяшканьня, сталоўкі і недастатковая колькасьць стыпэндый (усяго 65). Для паляпшэньня матэрыяльнага становішча па меры магчымасьці наладжваюцца платныя кіно-сэансы і концэрты.

Як недахоп трэба адзначыць і тое, што пра музтэхнікум мала пішацца ў газэтах. Гэты факт адбіўся у некаторай ступені на росьце тэхнікуму за лік рабочых і сялян.

Тэхнікум ставіць перад сабою задачу—апролетарызаваць тэхнікум шляхам уцягненьня рабочай і сялянскай моладзі, стаць кузьняй дзе выкоўваюцца пролетарскія работнікі, мастацтва. Стварыць сваю нацыянальную музыку, прыстасоўваючы яе да пролетарскага слухача і г. д.

Б. Фрыдман.

Ліст у рэдакцыю.

Паважаны тав. рэдактар!

У № 35 (417) «Чырвонай Зьмены» быў зьмешчаны допіс «Слабы настаўнік—слабая праца», у якім віна ў адсталасьці курсантаў, асабліва комсамольцаў па грамадазнаўству ўскладаецца на настаўніцу па гэтаму прадмету.

Студком Менскіх 2-х гадовых настаўніцкіх курсаў ад імя ўсіх слухачоў

Протэстуе супроць неправільнага зьместу допісу.

Прычынай адсталасьці зьяўляецца не наша выкладчыца, а дрэннае становішча курсаў: адсутнасьць асобнага памяшканьня, інтэрнату слухачоў, недахоп падручнікаў, вялікая програма і слабая падрыхтоўка слухачоў.

Студком лічыць, што аўтар вышэйазначанага допісу ня меў ніякіх фактаў, якія сьведчылі-б аб дрэннай працы нашай настаўніцы.

Пры гэтым адзначаем, што настаўніца па грамадазнаўству заўсёды дапамагае працы, а таксама імкнецца даць слухачом усё тое, што ад яе залежыць.

Студком Менскіх 2-х гадовых беларускіх настаўніцкіх курсаў.

Згублены:

Чае. пасьведчаньне № 219 на імя С. Алвінаў, выд. Слуцкім акругкомам ЛКСМБ.
Чае. пасьведчаньне 71, выд. Слуцкім АК ЛКСМБ—Гурану Барысу.

Адказныя рэдактары { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867, Менск, 2 друкарня БДВ.